

Obraćanje visokog predstavnika Valentina Inzka u povodu 25. godišnjice srebreničkog genocida (duža verzija)

Poštovane majke, poštovani preživjeli, poštovane porodice žrtava Srebrenice!

Danas, kao i svaki dan i svake godine, sjećamo se Srebrenice, ali sjećamo se i jednog od najstarijih ljudskih prava – prava na dostojanstven ukop. Po mom mišljenju, čovječanstvo je počelo tek sa prvim ukopima ljudi. U skladu s tim, još od drevnih vremena mnogo puta su opisani ukopi i smiraj nakon ukopa. Takvo je i Sofoklovo djelo Antigona. U antičkoj Grčkoj, kao i u svakoj kulturi, jedna od najtežih kazni bila je ne dopustiti osveštenje i ukop tijela u skladu sa vjerskim pravilima.

Pa ipak, dvije hiljade godina kasnije, svjedoci smo da brojne žrtve srebreničkog genocida još nisu našle smiraj, kao ni žrtve diljem zemlje, jer ubice kriju mjesta masovnih grobnica i tako sprečavaju dostojanstvene ukope.

Nažalost, stvari su još gore.

Neki pokušavaju prekrajati istoriju, drugi relativiziraju zločine. Ali što je najgore, neki poriču da se genocid uopšte desio i čak veličaju osuđene ratne zločince. Kao što je sudija Agius jednom rekao, poricanje genocida i njegovo veličanje predstavljaju konačnu fazu genocida.

U 21. stoljeću jednostavno je neprihvatljivo da se studentski dom, gdje se obrazuju buduća pokoljenja, nazove po osuđenom

ratnom zločincu. Apelujem na političara koji je postavio spomen-ploču da je i ukloni, kao znak žaljenja. Također apelujem na sve političare da ulože još jedan, ozbiljan napor da se usvoji zakon o zabrani negiranja genocida.

Događaji koji su se 1995. odigrali u i oko Srebrenice detaljno su dokumentovani i istraženi. Domaći i međunarodni sudovi utvrdili su da je počinjen genocid. Nekoliko istaknutih evropskih političara, između ostalih i pokojni ministar vanjskih poslova Njemačke, Klaus Kinkel, priznali su suodgovornost međunarodne zajednice za Srebrenicu.

Niko od njih nije optužio nijedan narod, jer nema loših naroda, ima samo loših osoba. Sve te izjave date su u duhu pomirenja.

A niko nije učinio više da se istina pronese svijetom od herojskih Majki Srebrenice. One zaslužuju naše divljenje i poštovanje. Divimo se i podržavamo njihovu borbu za istinu i pravdu.

Jedna od njih bila je pokojna Hatidža Mehmedović, koja je izgubila dva sina, muža, brata i još 37 članova porodice. Ona je govorila o Srebrenici kao o mogućem mjestu oprosta, jer, prema njenim riječima, "čovječanstvo pobjeđuje kroz oprost!"

Također je govorila: "Samo da od onih, koji su učestvovali u genocidu, čujem da im je žao što su to učinili. Ili bar da im vidim na njihovom licu, u oku, da se kaju, u mom bi srcu bilo lakše, našlo bi mira." Bez oprosta ona nije vidjela budućnost za buduća pokoljenja. Stoga je pozivala i one koji su učestvovali u genocidu, svoje komšije i druge saučesnike, da posjete memorijalni kompleks kod Srebrenice. Govorila je: "Moramo živjeti s njima!" Kako mudro i vizionarski!

Stoga će Srebrenica uvijek biti planetarno mjesto sjećanja, mjesto gdje govorimo "nikada više". Zaboraviti žrtve na neki način bi bilo kao da su po drugi put ubijene. Istovremeno, Srebrenica bi također mogla postati mjesto koje govori o snazi

oprosta, mjesto koje pokazuje da cijelo čovječanstvo pobjeđuje kroz praštanje!

Apelujem na političare da zakopaju sjekire, da pronađu mudrost i hrabrost da povedu građane BiH na putu ka pomirenju. Predsjedništvo bi moglo početi tako što će simbolično posjetiti tri mjesta stradanja ili zajednička mjesta pomirenja, kao što to rade Nijemci i Francuzi. Zašto ne? Nakon 25 godina, vrijeme je da se krene naprijed, da se prošlost ostavi istoričarima da se njome bave s poštovanjem, te da se okrenemo sadašnjosti i budućnosti.

Građani Bosne i Hercegovine traže i zaslužuju mirnu, stabilnu i prosperitetnu zemlju, u kojoj se razlike tolerišu, u kojoj vlada ljubav i u kojoj nema podjela. To želim građanima!

A mrtvima želim vječni rahmet!

[VIDEO: Poruka visokog predstavnika Valentina Inzka u povodu 25. godišnjice srebreničkog genocida \(kraća verzija\)](#)